

Algemene beschouwingen Programmabegroting 2016

Stadsbelang Utrecht | Cees Bos

1 oktober 2015

De actualiteit gebiedt ons stil te staan bij het feit dat Nederland een veilige vluchthaven is geworden voor velen. Of het nu Syriërs zijn, Somaliërs of Irakezen, ze komen. Deze mensen hebben er niet voor gekozen te vluchten voor geweld en onveiligheid. Ze hebben er wel voor gekozen om naar Nederland te vluchten, naar Utrecht. Utrecht heeft een lange traditie als het gaat om de opvang van asielzoekers en vreemdelingen zonder document. En dat is goed, want iedereen verdient een plek om te schuilen, een plek om tot rust te komen en zich te oriënteren op de toekomst.

Zo'n plek om te schuilen is voor ons een groot goed en dat delen we graag.

Iedereen hoopt dat de vluchtelingen op een gegeven moment terug kunnen naar hun land of de regio van herkomst. Om daar te werken aan een toekomstperspectief met meerwaarde, de wederopbouw van hun land, hun samenleving, die op dit moment vernietigd is, voor hereniging met gezinnen en vrienden, hun cultuur. Dat moet wat ons betreft de inzet zijn. Dat moet wat ons betreft voor dit college, voor de burgemeester, het uitgangspunt zijn. Ook vanuit zijn functie binnen de VNG.

Wij dienen onszelf de komende tijd een aantal vragen te stellen, want de noodzaak noopt hiertoe.

Wij dienen voorwaarden te realiseren op grond waarvan de integratie van asielzoekers succesvol kan verlopen. Niemand wil dat er onveilige situaties ontstaan bij vluchtelingencentra. We horen berichten van verkrachtingen en onenigheden vanwege religie. In een veilige vluchthaven, gelden de kernwaarden die gelden binnen de Nederlandse samenleving. Vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit, gezagsgetrouwheid, een verbod op discriminatie. De veiligheid van vluchtelingen moet worden gegarandeerd. Net als de veiligheid van onze eigen bevolking.

We kunnen in onze tegemoetkoming naar de vluchtelingen ook een stap te ver gaan. Zoals door een situatie met gedwongen kindbruiden toe te staan. Het is bizar dat Nederland deze huwelijken erkent, zowel in de noodopvang, alsook in gezinsherenigingsituaties. We hebben vernomen dat er wetgeving op handen is, maar laten we met zijn allen uitspreken dat er naar gestreefd moet worden om deze meisjes bij hun echtgenoot weg te halen.

Een asielzoeker met verblijfstatus moet kansen krijgen in Nederland, hiervoor moeten voorwaarden worden gecreëerd waardoor ze kunnen integreren en een nieuwe toekomst kunnen opbouwen.

De vraag is of Utrecht goed geëquipeerd is om deze asielzoeker net als de geboren Utrechter een goed perspectief te bieden op de arbeidsmarkt. Hoe kunnen we voorkomen dat zij in armoede vervallen?

Een groot deel van de asielzoekers met verblijfstatus in Nederland gaat een grote afstand tot de arbeidsmarkt ondervinden vanwege taal en onderwijsachterstand. Gevolgen hiervan zijn een bovenmatige kans op werkloosheid, instroom in de bijstand en een bovenmatige kans op armoede en problematische schulden.

Ik had het net al over onze eigen bevolking. Al de eerder genoemde voorwaarden moeten ook voor de Utrechters goed geregeld zijn.

Waarom blijkt het zo moeilijk te zijn om de huidige groep werkloze bijstandsafhankelijke Utrechters met een laag opleidingsniveau een beter perspectief te bieden? Zeker als we kijken naar de werkloze 55 plusser, lijkt het er op dat dit college accepteert dat zij als productiemiddel volledig zijn afgeschreven.

En als we dan toch bezig zijn, armoede wordt in schaamte geleefd, problematische schulden ontstaan in schaamte. De suggesties vanuit het voorgestelde toekomstige armoedebeleid zijn een positieve aanzet. Maar het zal niet kunnen voorkomen dat het aantal Utrechters met schulden blijft toenemen, alsook de hoogte van de schuld. Er rust een groot taboe op schulden, in meer of mindere mate afhankelijk van de cultuur waaruit men komt.

In het plan Vernieuwing aanpak armoede Utrecht staat dat men armoede bespreekbaar wil maken. Dat er initiatieven worden gestimuleerd die bijdragen aan positieve beeldvorming van armoede. Ik vraag u nu, is dit wel van deze wereld? Er kan niet blijmoedig worden gekletst over armoede, we hebben goede, concrete maatregelen nodig. Niet een maatregel als de voorgestelde vroegsignalering van betalingsachterstanden die vanuit de privacywetgeving onmogelijk is uit te voeren, maar maatregelen die mensen in hun kracht zet. Hierover kunt u binnenkort een voorstel ontvangen.

Op dit moment zijn er in Nederland zo'n 14.900 asielzoekers met vluchtelingenstatus die moeten worden gehuisvest. Hiervoor heeft het rijk bedacht dat zij in sociale huurwoningen moeten gaan wonen. Dit aantal zal alleen maar groeien, zo ook in Utrecht. Tot en met juli van dit jaar hebben de Utrechtse woningcorporaties zo'n 262 statushouders gehuisvest, de verwachting is dat in totaal dit jaar de teller oploopt tot 400.

Hierdoor ontstaat verdere krapte op de huurmarkt. Utrechtse burgers die op een wachtlijst staan zien het aanbod betaalbare woningen afnemen en de wachtlijsten toenemen. Dit zal alleen nog maar doorzetten, vanwege het met voorrang huisvesten van (sloop) urgenten en statushouders.

Hierover moeten we het gesprek aangaan met de woningcorporaties en harde afspraken maken. Laten we kijken naar woningen die in eerste instantie niet geschikt zijn voor sociale huur, ik denk aan te liberaliseren huurwoningen van corporaties. Om het betaalbaar te houden kunnen we denken aan groepswonen. Want als we op de oude voet voortgaan creëren we ongewenste spanningen tussen bevolkingsgroepen.

De programmabegroting 2016 is reeds achterhaald; ik kan een aantal zaken benoemen als de consequenties van de invoering van de VPB die nog een tijd ongewis is, de consequenties van de septembercirculaire die nog niet verwerkt zijn, risico's omtrent rentederivaten die ons inzien moeten worden verwerkt. De discussie over de waarde van Utrechts vastgoed is niet gevoerd, maar dan krijg je weer zo'n .. saai, boekhoudkundig verhaal. ;)

Het lijstje van aanpassingen is nog niet eens volledig maar deze zullen in de zeer nabije toekomst weer moeten leiden tot herijking van de begroting. Helaas eerder de regel dan uitzondering.

Ter afsluiting, voorzitter, in de beperkte tijd die me vanavond gegeven is, heb ik een aantal deelgebieden aangeraakt waar wat ons betreft grote zorgen liggen, waar beleid beter kan. Wij zijn nog niet klaar met het fijn slijpen op deelgebieden. Wij zullen elke gelegenheid aanpakken het college te helpen

Want dat is in het belang van de burger, dat is het Stadsbelang waar wij voor staan.